

AD 8/26

LIMITE

CONF-ME 7

STOJIMO DOKUMENTAS

Dalykas: EUROPOS SAJUNGOS BENDROJI POZICIJA
– 21 skyrius. Transeuropiniai tinklai

EUROPOS SĄJUNGOS BENDROJI POZICIJA

21 derybų skyrius. Transeuropiniai tinklai

Ši Europos Sąjungos pozicija grindžiama jos bendrąja pozicija, skirta Stojimo konferencijai su Juodkalnija (AD 23/12 CONF-ME 2), ir jai taikomi Stojimo konferencijoje patvirtinti derybiniai principai, visų pirma:

- bet kurios iš Šalių pareikšta nuomonė dėl derybų skyriaus neturės jokio poveikio pozicijai, kurios gali būti laikomasi dėl kitų skyrių,
- susitarimai, net jei jie daliniai, pasiekti derybose dėl skyrių, kurie turi būti išnagrinėti vėliau, negali būti laikomi galutiniais tol, kol nėra pasiektas bendras susitarimas,
- ir Derybų programos 24, 28, 41 ir 44 punktuose nustatyti reikalavimai.

ES ragina Juodkalniją tęsti teisės aktų derinimo su ES *acquis* procesą, atkreipdama dėmesį į tai, kad iki jos įstojimo į ES dienos gali įsigaliooti papildoma *acquis*, užtikrinti veiksmingą jos įgyvendinimą bei vykdymo užtikrinimą ir dar iki įstojimo suformuoti tokią politiką bei parengti tokias priemones, kurios būtų kuo artimesnės ES politikai ir priemonėms. ES tikisi, kad visi infrastruktūros projektai, rengiami pagal tarpvyriausybinis susitarimus, neprieštaraus ES viešųjų pirkimų srities *acquis*. Šio susitarimo aiškinimas, taikymas ir įgyvendinamas turės būti atidžiai valdomi. ES atidžiai stebės šį įgyvendinimą.

ES pažymi, kad Juodkalnijos nacionalinės infrastruktūros planavimas atitinka Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) politikos tikslus. Laikantis šio požiūrio, Juodkalnijos planavimas atspindi strateginę regioninių jungčių stiprinimo tiek Vakarų Balkanuose, tiek su Europos Sąjunga svarbą.

ES palankiai vertina aktyvų Juodkalnijos dalyvavimą įgyvendinant ES strategiją dėl Adrijos ir Jonijos jūrų regiono ir ES strategiją dėl Dunojaus regiono, prisidedant prie regioninių projektų, kuriais didinamas junglumas, darnus judumas ir integracija į transeuropinius transporto ir energetikos tinklus, rengimo ir įgyvendinimo.

ES atkreipia dėmesį į tai, kad Juodkalnija savo derybinėse pozicijose AD 26/14 CONF-ME 20 ir AD 04/26 CONF-ME 4 yra pripažinusi 2025 m. gruodžio 25 d. galiojusią 21 skyriaus *acquis* ir pareiškusi, kad ji bus pasirengusi ją įgyvendinti ne vėliau kaip savo įstojimo į Europos Sąjungą dieną.

Transporto tinklai

ES pažymi, kad Juodkalnija savo strateginį transporto planavimą suderino su *acquis* tikslais transeuropinių transporto tinklų (TEN-T) srityje. ES atkreipia dėmesį į tai, kad Juodkalnija yra pareiškusi, jog iki įstojimo dienos ji padarys pakankamą pažangą siekiant TEN-T tikslų.

ES prašo Juodkalnijos užbaigti Transporto plėtros strategijos, kurioje, be kita ko, nustatyti kelių transporto ir geležinkelių srities prioritetiniai infrastruktūros projektai, peržiūrą ir užtikrinti teisės aktų suderinimą su naujojo TEN-T reglamento (ES) 2024/1679 tikslais. Priėmus peržiūrėtą strategiją, ES ragina Juodkalniją užtikrinti veiksmingą jos įgyvendinimą.

ES palankiai vertina Juodkalnijos bendradarbiavimą Pietryčių Europos transporto observatorijos (SEETO) regioniniame visa apimančiame transporto tinkle nustatant prioritetinius infrastruktūros projektus Juodkalnijoje. Šis bendradarbiavimas nuo 2019 m. tęsiamas Transporto bendrijoje, kurios veikloje Juodkalnija aktyviai dalyvauja, be kita ko, dedant pastangas skatinti regioninį bendradarbiavimą įgyvendinant TEN-T plėtimą regione.

ES pažymi, kad Juodkalnija ėmėsi priemonių, kad geriau atsižvelgtų į infrastruktūros projektams finansuoti paimtų paskolų fiskalinį poveikį, geriau planuodama biudžetą ir laikydamasi ERPB ir EIB reikalavimų. Kalbant apie būsimas planuojamas investicijas, ES ragina Juodkalniją užtikrinti kruopštų projektų planavimą ir nuoseklumą. Juodkalnija turės derinti nacionalinio biudžeto ir tarptautinių skolintojų suteiktus išteklius, kartu atsižvelgdama į šalies fiskalinę erdvę.

ES pažymi, kad Juodkalnija susitarė su Europos Komisija dėl būsimo su Juodkalnija susijusio TEN-T tinklo (žr. 1 priede pateiktus žemėlapius) ir dėl prioritetinių projektų transporto sektoriuje sąrašo. Šie susitarimai atitinka dokumente AD 6/15 CONF-ME 5 nustatytus derybų skyriaus uždarymo pirmojo ir antrojo kriterijų reikalavimus.

ES tikisi, kad Juodkalnija toliau stiprins administracinius gebėjimus, kurių reikia siekiant vykdyti pareigas pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę, kuri jau taikoma tiek transporto, tiek energetikos tinklams, ir ragina Juodkalniją užpildyti likusias pareigybes. Šiame kontekste ES atkreipia dėmesį į tai, kad Juodkalnijos Vyriausybė priėmė veiksmų gaires dėl dalyvavimo veikloje pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę 2025–2027 m., kuriose nustatyti veiksmai, kuriais siekiama iki įstojimo į ES dienos toliau stiprinti Juodkalnijos institucinius ir administracinius gebėjimus. Ši veikla atitinka dokumente AD 6/15 CONF-ME 5 nustatytus derybų skyriaus uždarymo trečiojo kriterijaus reikalavimus.

ES tikisi, kad Juodkalnija visapusiškai įgyvendins minėtas veiksmų gaires, be kita ko, įdarbins ir parengs atitinkamus darbuotojus ir sukurs tinkamas administracines struktūras. ES iki įstojimo atidžiai stebės šį procesą.

Energetikos tinklai

ES atkreipia dėmesį į Juodkalnijos pateiktą informaciją apie vykstančius pokyčius, susijusius su Juodkalnijos elektros energijos tinklo sujungimu su kitų Vakarų Balkanų šalių ir Italijos tinklais.

ES atkreipia dėmesį į Juodkalnijos pateiktą informaciją apie jos dalyvavimą plėtojant regioninį dujotiekį (Jonijos ir Adrijos jūrų regiono dujotiekį). Kad būtų pasiekti ES poveikio klimatui neutralumo tikslai, ES ragina Juodkalniją kuo labiau užtikrinti energetinį saugumą pereinant prie dekarbonizuotos energetikos sistemos, kurioje būtų naudojami vietos išteklių, mažinama išorės tiekimo rizika ir remiamas atsparus ir modernus energetikos sektorius. Ilgalaikis nepriklausomumo didinimas yra daug veiksmingesnis, kai laikomasi šio požiūrio, užuot plėtus iškastinio kuro infrastruktūrą. ES ragina Juodkalniją išnagrinėti galimybes toliau įvairinti energijos tiekimą ir užtikrinti dekarbonizaciją, kad būtų užbaigta kurti pagrindinė elektros energijos infrastruktūra.

ES palankiai vertina tai, kad Juodkalnija priėmė Įstatymą dėl tarpvalstybinių energetikos infrastruktūros projektų, suderintą su TEN-E reglamentu. ES tikisi, kad Juodkalnija savo teisės aktus visapusiškai ir laiku suderins su likusiais TEN-E reglamento elementais, visų pirma su nuostatomis, susijusiomis su leidimų išdavimo procesu, procedūrų vadovu, visuomenės dalyvavimu bei skaidrumu, ir užtikrins visapusišką teisės aktų, suderintų su TEN-E reglamentu, įgyvendinimą, kaip reikalaujama Energijos bendrijos sutartyje. Tai padės Juodkalnijai toliau integruoti savo tinklus su kaimyninėmis šalimis, paspartinti leidimų išdavimo procedūras ir remti tolesnį teisės aktų derinimą su Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslais.

* * *

Atsižvelgdama į pirmiau pateiktas pastabas, ES pažymi, kad šiame etape tolesnės derybos dėl šio skyriaus nėra būtinos.

Visų derybų metu bus toliau stebima teisės aktų derinimo su ES *acquis* ir jos įgyvendinimo pažanga. ES pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti Juodkalnijos administracinius gebėjimus, šalies gebėjimą įgyvendinti ir vykdyti šio derybų skyriaus *acquis* ir teisės aktų suderinimo užbaigimą ji ypač daug dėmesio skirs visų konkrečių pirmiau nurodytų klausimų stebėjimui. Ypač daug dėmesio reikia skirti ir šio skyriaus sąsajoms su kitais derybų skyriais. Juodkalnijos teisės aktų atitiktis ES *acquis* ir jos įgyvendinimo gebėjimų galutinį įvertinimą bus galima atlikti tik vėlesniame derybų etape. Be visos informacijos, kurios ES gali prireikti deryboms dėl šio skyriaus ir kuri turi būti pateikta Konferencijai, ES prašo Juodkalnijos reguliariai raštu Stabilizacijos ir asociacijos tarybai teikti išsamią informaciją apie *acquis* įgyvendinimo ir administracinių gebėjimų stiprinimo pažangą.

Atsižvelgdama į visas pirmiau pateiktas pastabas, ES tinkamu metu prireikus vėl svarstys šio skyriaus klausimus.

ES atkreipia dėmesį į tai, kad Juodkalnija savo derybinėse pozicijose AD 26/14 CONF-ME 20 ir AD 04/26 CONF-ME 4 yra pripažinusi 21 skyriaus *acquis*, galiojusią 2025 m. gruodžio 25 d. Be to, ES pažymi, kad Juodkalnija yra pareiškusi, jog tęs teisės aktų derinimo su *acquis* procesą ir ne vėliau kaip savo įstojimo į Europos Sąjungą metu bus pasirengusi ją įgyvendinti.

Be to, ES primena, kad nuo 2025 m. gruodžio 25 d. iki derybų pabaigos gali būti priimta naujų *acquis* teisės aktų.

ORIENTACINIAI Į JUODKALNIJĄ IŠPLĖSTO TRANSEUROPINIO TRANSPORTO TINKLO ŽEMĖLAPIAI¹

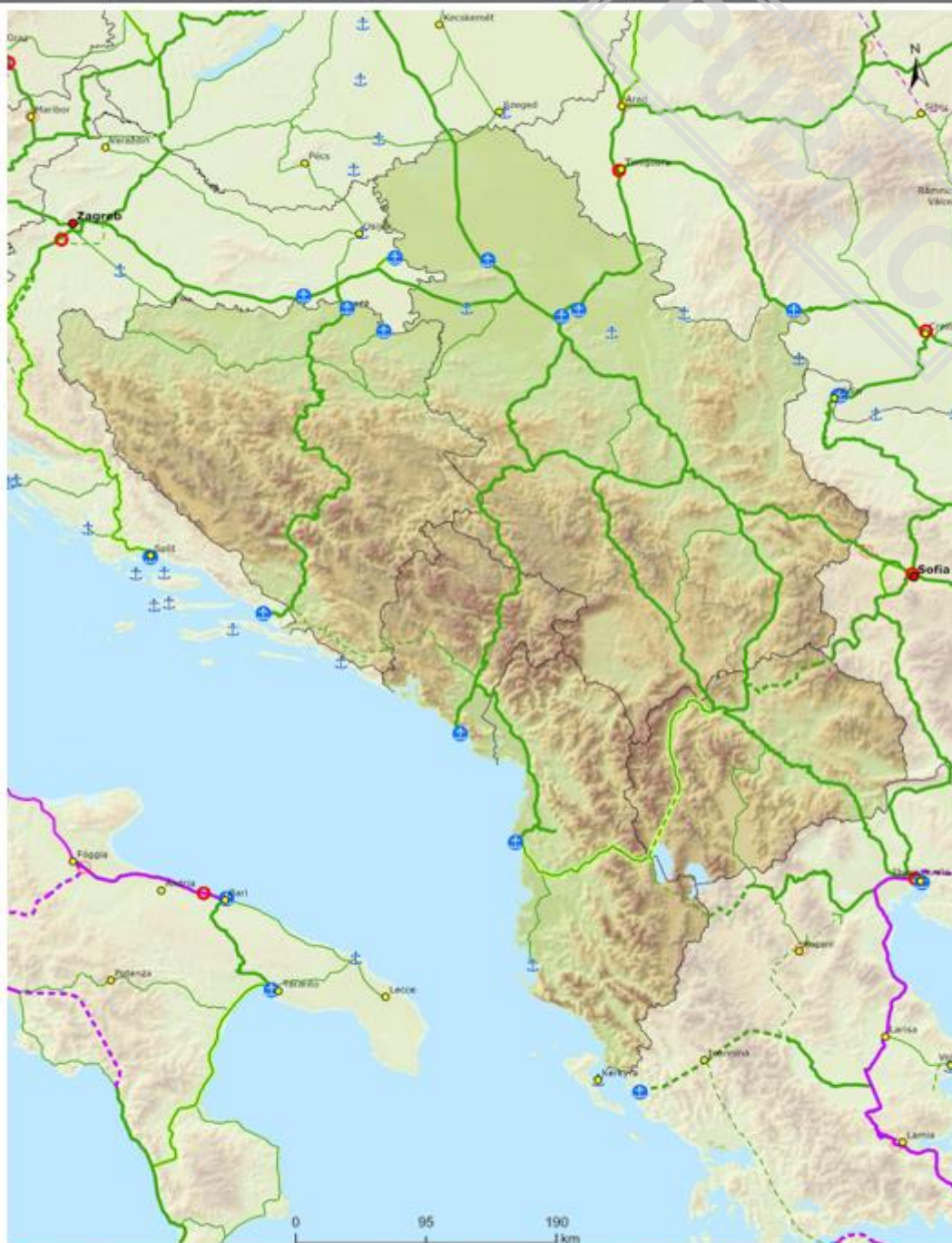

¹ Įtraukti į Reglamento (ES) 2024/1679 IV priedą.

Tinklo išplėtimo į kaimynines šalis orientaciniai žemėlapiai
 Pagrindinis ir visuotinis tinklai: krovinio transporto geležinkeliai,
 uostai ir kelių ir geležinkelių terminalai (KGT)
Vakarų Balkanų regionas

C

Pagrindinis geležinkelio tinklas	Išplėstinis pagrindinis geležinkelio tinklas	Visuotinis geležinkelio tinklas	Visuot. Pagrindinis	Miestų transporto mazgai
— (prastinis)	— (prastinis)	— (prastinis)	⚓ Uostai	● Sostinės
- - - (prastinis / nauja statyba)	- - - (prastinis / nauja statyba)	- - - (prastinis / nauja statyba)	⚓ KGT	● Miestų transporto mazgai
— (≥ 200 km/h)	— (≥ 200 km/h)	— (≥ 200 km/h)		
- - - (≥ 200 km/h / nauja statyba)	- - - (≥ 200 km/h / nauja statyba)	- - - (≥ 200 km/h / nauja statyba)		
		⋯ Planuojamas		

TENtec

Tinklo išplėtimo į kaimynines šalis orientaciniai žemėlapiai
Pagrindinis ir visuotinis tinklai: keliai, uostai, kelių ir geležinkelių terminalai ir oro uostai
Vakarų Balkanų regionas

C

